

Strategisempaa yhteistyötä kehittämässä

BEMINE-vaikuttavuuskertomus

1. Vaikuttavuustavoite

BEMINE-hankkeessa tutkimusta tehdään laajassa yhteistyössä kaupunkien, kaupunkiseutujen, MALPE-suunnittelijoiden, ministeriöiden ja muiden valtion laitosten sekä elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. Institutionaalisten yhteyksien luominen MALPE-sektorien välille ja sektorirajoja ylittäen sekä niitä häivyttäen on keskeinen tavoitteemme. Tämän lisäksi ja rinnalla kyse on käytännössä myös henkilötasolla luoduista yhteyksistä: hankkeen tavoitteena on tuoda yhteen keskeiset kaupunkiseutujen suunnitteluun tarvittavat toimijat rakentamaan yhteisymmärrystä suunnittelun tavoitteista ja visioista.

Nämä toimijat eivät välttämättä ole pelkästään niitä, jotka nyt tekevät MALPE-teemaista suunnittelua, joten yhteistyön laajentamiseen ja ennakkoluulottomiin avauksiin tarvitaan tilaa. Tavoitteen saavuttamiseksi hankkeessa luodaan vuorovaikutuksen välineitä ja toimintatapoja, jotka syventävät ja parantavat MALPE-suunnittelun yhteistoimintaa ja integroivaa luonnetta sekä auttavat hahmottamaan kaupunkiseutujen tulevaisuudenkuvia. Konkreettisesti tämä on tapahtunut viidessä Urban Foorumissa, jotka ovat koonneet yhteen laajan joukon MALPE-yhteensovitustyön ja maankäytön suunnittelun parissa työskenteleviä toimijoita, sekä elinkeinoelämää ja eri sektoreiden kansalaisaktiiveja. Toinen konkreettinen työväline on MAL-verkoston valtakunnallinen ohjausryhmä (kokoontuu 5-6 kertaa vuodessa), missä ajankohtaisia BEMINE-tuloksia ja kysymystenasetteluja on käsitelty jokaisessa kokouksessa hankkeen ajan. Kaupunkilaisten osallistumista hankkeeseen vahvistetaan tuomalla kaupunkiseutujen kehittämiskysymyksiä julkiseen keskusteluun hyödyntämällä laajoja yleisöjä tavoitettavia, interaktiivisia viestintävälineitä.

Yhteiskehittämistä varten on hankkeen sidosryhmät tunnistettu seuraavista kategorioista:

- Tiedon hyödyntäjä: käyttää tutkimustietoa työssään tai elämässään
- Portinvartija: voivat estää tai edistää muutosta yhteiskunnassa
- Tutkimustiedon vaikutuksen alaiset: henkilöt, joiden elämään tutkimustulokset vaikuttavat myönteisesti tai kielteisesti

2. Mitä ohjelman tavoitetta vaikuttavuuskertomus käsittelee?

BEMINE-hankkeen tavoitteena on parantaa kaupunkiseutujen suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuvien toimijoiden välistä vuorovaikutusta. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä kaupunkiseutujen strategisen kehittämisen, kestävän yhdyskuntarakenteen ja kaupungistumisen dynamiikan välisistä sidoksista. Lisäksi hanke kehittää toimijoiden kanssa menetelmiä (esim. skenaariot, kynnysarvot) ja käsitteitä, joiden avulla kaupunkikehityksen irralliset polkuriippuvuudet ja kehityskulut nähdään osana yhteistä kokonaiskuvaa. Tämä tarkoittaa strategisempaa yhteistyötä ja syvempää vuorovaikutusta niin valtion, kaupunkiseutujen ja kuntien välillä kuin kullakin hallinnon tasolla eri hallinnonaloja integroiden. Vaikuttavuustavoite liittyy erityisesti strategisen tutkimuksen neuvoston pääkysymyksen kestävän kaupungistumisen edistämisestä (B).

Perinteisesti tutkijat ovat ensin tutkineet ja sen jälkeen jakaneet tutkimustietoa oleellisille sidosryhmille esimerkiksi raporteilla, julkaisuilla, seminaari- ja työpaja-alustuksilla sekä tiedotteilla. Tiedon vastaanottajat ja hyödyntäjät on samalla pidetty erillisinä tiedon tuottajista, ja kohtaamiset

tiedon tuottajien ja käyttäjien välillä ovat tapahtuneet vasta tiedon “kaatotilanteissa” eli valmiiden tutkimustulosten julkistamisen yhteydessä. BEMINE-hankkeessa murretaan tämä asetelma: Tiedon hyödyntäjät osallistuvat tutkimushankkeen prosesseihin aktiivisesti koko sen ajan esimerkiksi määrittelemällä olennaisia tutkimuskysymyksiä (erityisesti Urban Forum 1: Re-define elokuussa 2017 keskittyi tähän) ja tietotarpeita (Urban Forum 2, 31.3.2017), sekä reflektoidulla hankkeessa saatuja tuloksia ja toimintatapoja jo hankkeen aikana (esim. Urban Forum 3, 1.11. 2017 ja Urban Forum 4, 13.3.2018). Viidennessä Urban Forumissa 23.11.2018, osallistujat pääsivät kuulemaan ja kommentoimaan tutkimustuloksien pohjalta muotoiltuja politiikkasuosituksia.

Tutkimustieto, käytännön kokemukset ja tietämys kietoutuvat siten jatkuvasti toisiinsa, ja lopputuloksena on enemmän kuin näiden summa. Tätä toimintatapaa kutsutaan yhteiskehittämiseksi (co-creation). Yhteiskehittämismenetelmillä luodaan yhteinen käsitys ongelmista ja ratkaisumahdollisuuksista, sitoutetaan toimijat ongelmien ratkaisemiseen ja tuotetaan yhteisesti jaettua ymmärrystä siitä, mihin ollaan menossa ja millaisia keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan.

3. Keinot

Koska kaupunkiseutujen kehittämiseen osallistuu monia toimijoita, joilla on eri intressit, kieli sekä toimintakulttuuri ja -logiikka, yhteistyö on lähtökohtaisesti haastavaa. Siksi yhteistyön suunnitteluun tarvitaan laajan sidosryhmäjoukon osallistumista. Vuorovaikutustyön aluksi tunnistettiin MALPE-suunnittelun keskeisiksi sidosryhmätahoiksi lukuisa joukko suomalaisia ministeriöitä (ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö), virastoja (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, Liikennevirasto, Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskus) sekä kuntia ja seutuja (esim. MAL(PE)-sopimuksia valtion kanssa solmineet suuret kaupunkiseudut Helsingin, Oulun, Tampereen ja Turun seudut, sekä Jyväskylä, Lahti, Kotkan-Haminan seutu, Joensuun ja Salon kaupungit) sekä kuntia valtakunnallisesti edustava Suomen Kuntaliitto. Keskeinen yhteistyötaho ja tutkimushankkeen käytännön partneri, joka osallistuu myös kaikkiin tutkimuspartnereiden yhteisiin tapaamisiin on kaupunkiseutujen maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistyötä koordinoiva MAL-verkosto (18 kaupunki- tai kaupunkiseutujäsentä). Nämä sidosryhmätahot ovat myös osallistuneet hankkeen yhteiskehittelytapahtumiin, joten vuorovaikutuksen käytännöt ovat onnistuneet aktivoimaan tärkeimpinä pidetyt tahot. Samalla on luotu pohja syvemmmälle vuorovaikutukselle. Tätä on tuettu myös hankkeen tutkijoiden ja verkostoasiantuntijoiden yli 50:llä erityisesti BEMINE-sidosryhmille osoitetulla puheenvuorolla MALPE-kysymyksiä käsitelleissä tapahtumissa.

Integroivasta MALPE-suunnittelusta tehdään entistä konkreettisempaa ja muodoiltaan selkeämpää: BEMINEssä kehitetään yhdenmukaisia, mutta paikallisesti joustavia sektorien välisen yhteistyön toimintamalleja kuntien ja kaupunkiseutujen käyttöön. Uusien yhteistyön mallien avulla eri toimijat saavat äänensä kuuluviksi ja MALPE-prosesseihin osallistuvien joukko laajenee.

BEMINE edistää strategisempaa yhteistyötä seuraavin keinoin:

1. BEMINEssä yhteiskehitetään työkaluja ja keinoja vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön eri kuntien välille sekä eri hallinnon sektoreiden välille kunta- ja valtiotasolla. Tämä työ on aloitettu Urban Forum 2:ssa 31.3.2017, jossa käytännön sidosryhmien kanssa mallinnettiin MALPE-tökaluja. Tilaisuuteen osallistui noin 100 käytännön toimijaa. Skenaariotyökalujen kehitys on aloitettu keräämällä erilaisia näkökulmia niiden hyödyttävyydestä tutkijoilta ja sidosryhmiltä. Näkökulmista on

keskusteltu useissa eri yhteyksissä, kuten Aalto Pron, Finnish Consulting Groupin ja Tekniikka & Talous -innovaatiomedian järjestämässä täydennyskoulutustilaisuuksissa, Imatran kaupungin yleiskaavaan 2040 liittyvissä tilaisuuksissa, BEMINE “scenario approaches” -keskustelutilaisuudessa keskeisten sidosryhmien kanssa toukokuussa 2017 sekä Lahden strategisen maankäyttö- ja liikennesuunnitelman 2025 laatimiseen liittyen. Urban Forum 3:ssa (1.-2.11.2017, yhteistyössä URMI-hankkeen kanssa) skenaariotyötä tehtiin kahden päivän aikana yhteensä n. 160 osallistujan voimin, pääpainon ollessa ensimmäisenä päivänä maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen tukeminen, ja toisena päivänä kaupungistumisen dynamiikka. Työpajoissa työstetty skenaarioraportti on yksi keskeinen vuorovaikutuksen työkalu, joka kokoaa yhteen ja soveltaa hankkeiden tutkimustuloksia kaupungistumisesta ja siihen linkittyvistä ilmiöistä. Sitä on käyty esittelemässä monille keskeisille sidosryhmille, kuten kaupunginjohtajille ja kaupunkien strategijahtajille (esim. Espoo, Vantaa, Tampere, Kotka) sekä työ- ja elinkeinoministeriön kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmän jäsenille. Skenaarioraportti julkaistiin 29.11.2018. Julkaisutilaisuudessa skenaarioita esiteltiin sadalle sidosryhmien edustajalle. Helsingin Sanomat kirjoitti pääkirjoituksen (1.12.2018) raportin pohjalta tuodessaan esiin kaupungistumisen epävarmuustekijöitä.

BEMINEssä muodostettavaa skenaariotyön mallia kehitetään myös osana yleiskaavallisia suunnittelukäytäntöjä: Aalto-yliopiston tutkijat yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa kehittävät skenaariotyötä osana maisteriopiskelijoiden työpajakursseja. Sisällölliset tulokset muodostavat osan yleiskaavatyön aineistoa, ja samalla itse menetelmää kehitetään vuorovaikutteisesti. Näin BEMINE vaikuttaa suunnitteluprosessien parantamiseen visionäärisen skenaariotyön avulla.

2. BEMINE luo kehittämismyönteistä toimintakulttuuria co-creationin keinoin (ks. myös vaikuttavuustarina ”Viisaampaa kaupungistumista”). Tätä tehdään yhteiskehittämistilaisuuksissa, joissa tutkijat ja käytännön tekijät ovat luoneet yhteistä tilannekuvausta kaupunkiseutujen ongelmista, tavoitteista ja niiden vaatimista muutoksista (Urban Forum 1, elokuussa 2016 sekä Kaupunkiseutukeskustelu kaupunkiseutujen roolista tulevassa maakuntaudistuksessa 4.11.2016). Esimerkiksi BEMINE-konsortio on sopinut Kotka-Haminan kaupunkiseudun kanssa seudun strategisen yleiskaavan yhteiskehittämistä. Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulun Vakkurin tiimi vahvisti yhteyttä Kotkan-Haminan seudun KASSU-ryhmän kanssa järjestämällä opiskelijoille kenttäkurssin kaupunkiseudun yleiskaavaprosessia vahvistavista teemoista (marraskuu 2016) Lisäksi BEMINE järjestää yhteiskehittämistilaisuuksia, esimerkiksi 18.8.2017 Strategisen suunnittelun ja arjen näkökulmien yhdistämiseen tähänneen yhteiskehittelysessioon “Re:vitalising cities” kansainvälisessä YIMBYcon-konferenssissa.

3. BEMINE tuottaa tietoa ja politiikkasuosituksia siitä, kuinka MALPE-koordinaatiota voidaan kehittää niin, että kaupunkiseutujen suunnitteluyhteistyö on strategisempaa. Näitä politiikkasuosituksia käsitellään BEMINE-konsortion toimin kaupungistumista käsittelevissä työryhmissä ja areenoilla, esim. Kaupunkipoliittisessa yhteistyöryhmässä (Kaupunkiseutukeskustelu 4.11.2016) ja SuomiAreenalla (17.7.2018).

4. Havainnot konkreettisista vaikutuksista

Monilla kaupunkiseuduilla MALPE-suunnitteluun on muodostunut keskustelun areenoja ja seututason vapaaehtoisia suunnittelurakenteita. Taustatutkimukset (edeltävät tutkimukset konsortion piirissä) sekä hankkeen ensimmäiset Urban Foorumit elokuussa 2016 ja maaliskuussa 2017 osoittivat kuitenkin sen, että asiaan vihkiytyneiden asiantuntijoiden lisäksi harva tuntee MALPE-yhteensovittamistyötä ja

tematiikkaa: se on jäänyt vieraaksi kaupunkiseutujen sektoritoimijoille, elinkeinoelämän edustajille ja eritoten kansalaisyhteiskunnan edustajille. Tämä on myös keskeinen haaste vuorovaikutuksen kohdentamiselle ja oikea-aikaisuudelle. Näiden tulosten pohjalta koko konsortiotasolla toteutettiin maaliskuussa 2017 kaupunkiseuduille kohdennettu kysely, jossa kartoitettiin paitsi MALPE-suunnitteluun liittyviä kestävän kaupunkikehityksen tietotarpeita, myös käsitystä siitä, kuinka hyvin toimijat ovat esimerkiksi tietoisia MALPE-toiminnasta ja erityisesti kuntien ja valtion välillä solmittavista MAL(PE)- tai kasvusopimuksista. Tuloksia raportoitiin maaliskuun 2018 Urban Foorumi 4:n yhteydessä sekä blogissa ja tutkimustiimien tuottamissa postereissa, jotka löytyvät myös hankkeen nettisivuilta.

Urban Foorumin jälkiarviot korostavat MALPE-integraation tärkeyttä ja sitä, että pelkkä tekninen yhteensovittaminen ei riitä, vaan toimijoiden yhteinen ymmärrys integroinnin päämääristä, keinoista ja vaikutuksista on keskeinen onnistumisen edellytys. BEMINE-hankkeella nähdään olevan konkreettisia mahdollisuuksia vaikuttaa MALPE-prosessien ymmärrykseen ja käytäntöihin, mutta samalla foorumeissa on korostettu yhteisen oppimisen pitkäjänteisyyttä: usein yhteistyötä tehdään jopa vuosikymmeniä ennen kuin kulttuuriset ja esim. luottamukseen, mandaatteihin ja legitimitettiin liittyvät kysymykset tulevat yhteisesti ratkaistuksi. Näin ollen hankkeen lyhyt aikajänne asettaa erityisiä haasteita yhteiskehittämistyön vaikuttavuudelle. Samalla kuitenkin nähtiin, että tarvitaan perusteita ja edellytyksiä käsittelevää jatkuvaa vuorovaikutusta, jotta itse toiminnan tehokkuutta pystytään parantamaan. Esimerkiksi käynnistyneellä skenaariotyöskentelyllä parannetaan suunnittelijoiden ja käytännön tekijöiden kykyä tunnistaa kaupunkiseudun kehityspotentiaaleja ja uhkia sekä uudenlaisia yhteistyöasetelmia tavoiteltavan kehityspolun hahmottamiseksi. BEMINE järjesti 17.5.2017 skenaariosuunnittelun ja integroivan suunnitteluyhteistyön suhteita käsitelleen vuorovaikutustapahtuman, jossa hankkeen tutkijat ja pääkaupunkiseudun MALPE-toimijat (HSL, HSY, Helsingin kaupunki) pureutuivat skenaariomenetelmien kehittämiseen osana MALPE-työtä. Urban Forum 3:ssa "Suomi kaupungistuu!" 1.11.2017 skenaariotyötä jatkettiin ja konkretisoitiin ajankohtaisiin teemoihin. Kaupungistumisen käännekohdat – skenaarioita Suomen kaupungistumisen tulevaisuudesta 2039 -raportti valmistui marraskuussa 2018, jolloin järjestettiin julkaisutilaisuus. Tilaisuuteen saapui kymmeniä keskeisiä sidosryhmiä, sekä yleisöksi että kommentaattoreiksi. Konsortio on järjestänyt vuosina 2017-2018 useita keskustelutilaisuuksia valtiohallinnon edustajien kanssa, esim. maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksesta Ympäristöministeriössä sekä aluekehittämisen uudistamisesta Työvoima- ja elinkeinoministeriössä.

Alkuvuoden 2018 vuorovaikutuksella hanke pyrki ensisijaisesti parantamaan asiantuntijoiden, päättäjien ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden omaa kykyä tarttua kaupunkikehittämisen haasteisiin ja suunnittelun paradigmoihin niitä tarkoituksenmukaisella tavalla murtaen. 29.1.2018 Tampereella järjestettiin sidosryhmätapaaminen MALPE-työn demokratiaulottuvuuksista. Keskustelu jatkui Urban Forum 4:ssä 13.3.2018 entistä tarkemmin fokusoidulla yhteiskehittämisellä, jossa keskeiset sidosryhmät aktivoitiin haastamaan hankkeen tuloksia ja kehittämään edelleen konkreettisia sovelluksia. Myös 29.3. ja 19.6.2018 järjestetyt tapaamiset TEM:ssä ovat osoittaneet, että MALPE-työn aluekehittämisaspektista (esim. kasvusopimukset, kaupunkiohjelma) on muotoutumassa tärkeä yhteistyökanava kattavan suunnitteluintegraation saavuttamisessa. Jälkimmäisessä tapaamisessa kolmen ministeriön edustajat ja BEMINE-tutkijat keskustelevat integroitujen ja integroivien lähestymistapojen mahdollisuuksista ja haasteista. Tämä ministeriöiden välinen vuorovaikutus on itsessään hankkeessa tavoiteltua vaikuttavuutta.

BEMINE oli esillä myös pormestari Vapaavuoren 21.3.2018 järjestämässä Kaupunkien aika - symposiumissa: BEMINE:ltä oli pyydetty esitys symposium-julkaisun lehdistötilaisuuteen (yksi kolmesta), ja julkaisun 28 kirjoittajasta 7 on BEMINE-konsortion aktiivisia tutkijoita.

5. Tavoiteltu vaikuttavuus ja konsortion saavutukset tällä hetkellä

Yhteistyö MALPE-toimijoiden kanssa edistää tutkijoiden ymmärrystä käytännön tason ongelmista ja samalla liittää heidät osaksi kehittämistyötä, jolla pyritään tulevaisuuteen luotaaviin käytännöllisiin ratkaisuihin ja toimintamalleihin. Tätä kautta tutkimustieto jalostuu ja sen osumatarkkuus paranee, kun tulokset palvelevat paremmin tiedon käyttäjiä eli suunnittelijoita ja päätöksentekijöitä.

Integroivasta MALPE-suunnittelusta tehdään entistä konkreettisempaa ja muodoiltaan selkeämpää: BEMINEssä kehitetään yhdenmukaisia, mutta paikallisesti joustavia sektorien välisen yhteistyön toimintamalleja kuntien ja kaupunkiseutujen käyttöön. Uusien yhteistyön mallien avulla eri toimijat saavat äänensä kuuluviksi ja MALPE-prosesseihin osallistuvien joukko laajenee.

6. Tahattomat vaikutukset ja muutokset konsortion toimintatavoissa

MALPE kehittämis- ja suunnittelutoiminnasta sekä suurten kaupunkiseutujen MAL-sopimusmenettelystä ovat useimmiten vastuussa samat tahot ja henkilöt niin valtio- kuin seututasolla. Avoimemman vuoropuhelun ja syvemmän yhteiskehittämisen kautta yhteinen ymmärrys integraation haasteista mutta myös tarjoamista mahdollisuuksista laajenee. Yhteisen ymmärryksen kautta MALPE-toimijat pystyvät myös nopeammin vastaamaan ajankohtaisiin suunnittelun haasteisiin kuten ilmastokysymykseen, päästövähennystavoitteisiin ja ikääntymiseen.

Samalla osallistuvien joukko kasvaa ja kansalaisyhteiskunnan osallistumiseen liittyvät haasteet nousevat nykyisen kehittäväen suunnitteluprosessin agendalle. Toistaiseksi asukkaiden tai kaupunkilaisten näkemyksiä ei ole juuri kuultu kaupunkiseututasoisessa tai ylipäättään ylikunnallisessa suunnittelussa. Kunnilla on velvoite osallistaa kuntalaisia ja asukkaita suunnitteluprosesseissa, kun taas kaupunkiseutujen suunnittelussa vastaavia velvoitteita ei ole. Päätösprosessien monitasoisuuden ja omaehtoisen kiireen nimissä osallistaminen ulottuu lähinnä elinkeinoelämään, tutkimuslaitoksiin ja muihin kehittämisen virallisuontoisiin sidosryhmätahoihin. Samalla sopivat osallistamisen menetelmät ovat jääneet kehittämättä. Tämä hankkeen alussa tehty havainto on tullut odotettua konkreettisemmin esiin sidosryhmätyöskentelyssä ja tutkimustiimien havainnoissa. Myös osallistamisen oikea-aikaisuuteen on havaintojen perusteella alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota, mm. MRL:n uudistusprosessissa.

Liikennejärjestelmä sekä maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen on painottunut tutkimuksessa ja sidosryhmätyössä yllättävän paljon. Tampereen yliopiston toisen tiimin tutkimuksissa tehtiin havainto, että seutulaisuus ja asiaperustainen kansalaisosallistuminen voisi koskea erityisesti liikenne- ja liikkumisasioita, sillä ne ovat seutuasioista lähinnä asukkaiden arkea. Toinen Tampereen tiimi on hahmottanut seudullista yhteistyötä tutkimalla Tampereen raitiotien suunnittelua liikenne- ja maankäyttöhankkeena. Aalto-yliopiston tiimi on valtakunnallisesti ollut aktiivinen MaaS-määrittelyissä ja kehittämisessä, sekä julkaissut suosituksen länsimetron tuomio matka-aika- ja saavutettavuusmuutoksia havainnollistavan verkkoapplikaation. Syke ja MAL-verkosto ovat vahvasti

linkittyneet Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän taustaryhmiin ja hankkeen tutkimusta on käytetty Hiiletön liikenne 2045 -työn tietopohjana.

Positiivisessa mielessä on havaittu, että sidosryhmäyhteistyön myötä on muodostunut n. 30 hengen ydinjoukko eri sidosryhmien edustajia. Tämä ryhmä on osallistunut foorumeihin ja osaan muistakin tapahtumista. Tämän ryhmän kanssa tullaan tekemään entistä konkreettisempaa vuorovaikutustyötä hankkeen viimeisen vuoden aikana. Hankkeen tilaisuudet ovat olleet odotetun suosittuja, mutta koko konsortion tasolla medianäkyvyys on ollut melko vähäistä. Mediyhteistyön tehostaminen onkin määritelty keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Panostus on tuonut tuloksia ja Helsingin Sanomat käsitteli Jyväskylän ja Syken kaupungistumisen alueellisia vaikutuksia valottavan tutkimuksen tuloksia heinäkuussa isossa artikkelissa ja pohjusti pääkirjoituksensa 1.12. BEMINE ja URMI-hankkeiden yhteisellä Kaupungistumisen käännekohtat -skenaarioraportilla.

7. Vaikuttavuuden saavuttamiseksi tehty

Toimivaa yhteistyötä ja vaikuttavaa vuorovaikutusta vaikeuttavat tunnistetut ongelmat, ja konsortion tutkijoilla on takanaan vuosien mittainen tutkimustyö mm. hallinnon siiloutumisesta, toimintatapoihin liittyvistä polkuriippuvuuksista sekä moninaisten ja -lukuisten toimijoiden näkemysten ja intressien yhteensovittamisen vaikeudesta (näitä käsitellään tarkemmin vaikuttavuustarinassa ”Parempaa hallintaa”). Tätä problematiikkaa on tutkittu mm. Maankäyttö, asuminen ja kestävä julkinen talous (JULMA) -tutkimushankkeessa (Puustinen ym. 2016) sekä Suomen ympäristökeskuksen Yhdyskuntarakenteen vyöhykkeet suunnittelussa (Urban Zone 3) -hankkeessa (Ristimäki ym. 2017). Hankkeen aikana on tarkasteltu MALPE-suunnittelun vuorovaikutuksen perusteita instituutioiden, demokratian ja julkisuuden sekä synergioiden kehittämisen näkökulmista (Bäcklund ym. 2017, Davoudi 2017, Ravetz 2017, Kanninen 2017).

Onnistuneen vuorovaikutuksen ydin on hyvin suunnitellut ja fasilitoituidet vuorovaikutustilanteet, joissa tutkijat ja sidosryhmän edustajat työskentelevät yhdessä. Hanke on järjestänyt viisi Urban Forumia ja muita pienempiä sidosryhmätilaisuuksia. Näiden tilaisuuksien hyödyllisyyttä ja merkittävyyttä on arvioitu välittömästi tapahtumien jälkeen palautekyselyn avulla. Tilaisuuksien osallistujamäärä on kasvanut ja osallistujien taustayhteisöt laajentuneet. Samalla osallistujien joukosta on muodostunut kaupungistumiskeskustelijoiden verkosto; joukko asiantuntijoita ja aktiiveja, jotka haluavat ylläpitää MALPE-suunnittelun tulevaisuudesta käytävää keskustelua ja osallistua säännöllisesti hankkeen tilaisuuksiin. Tärkeä tekijä yhteiskehittämisen onnistumisessa on myös se, miten tutkimustuloksista viestitään. Tutkijoita tuetaan muokkaamaan tutkimustietoaan esimerkiksi blogimuotoon. Bemine.fi-alustalla julkaistavat blogit ovatkin keränneet runsaasti lukijoita, parhaimmillaan yli 10 000 lukijaa. Yhteensä BEMINE-blogia on luettu 97 399 kertaa (tilanne 8.11.2018). Blogeilla on ollut yllättäväkin vaikuttavuutta. Ville Helmisen Yhdyskuntarakenteen kynnysarvot ja autonomistus blogi päätyi Hiiletön liikenne 2045 loppuraporttiin, joka julkaistaan 12.12. Kyseinen kirjoitus herätti kiinnostusta siinä määrin, että siitä tuotettiin englanninkielinen versio kv-levitykseen. Laajemman yhteiskunnan tasolla halutaan synnyttää avoimempaa keskustelua kestävästä kaupunkiseuduista ja nostaa samalla seudullinen yhteistyö enemmän julkiseen keskusteluun. Tätä tehdään esimerkiksi erilaisissa sosiaalisen median kanavissa, joissa hankkeen tutkijat osallistuvat keskusteluun.

BEMINE tuottaa korkeatasoisia tieteellisiä artikkeleita (tähän mennessä 134 erilaista tieteellistä julkaisua), sekä niiden pohjalta populaarimpia julkaisuja. Tähän mennessä hanke on julkaissut kaksi

politiikkasuositusta, joissa annetaan suosituksia asiaperustaisesta kansalaisosallisuuden mallista ja kestävien liikkumisratkaisujen luomisesta. Lisäksi hankkeen tuloksia on käytetty laajasti Kaupungistumisen käännekohdat -skenaarioraportin lähteinä. Viidettä Urban Forumia varten hankkeen tutkijat tuottivat tuloksistaan 20:n posterin näyttelyyn, joka pystytettiin seminaarituloihin. Posterinäyttelyn pohjalta kehitetään vuoden 2019 alussa tiivistetty posterikonaisuus, jota voidaan kierrättää niin hankepartnerien kuin sidosryhmienkin tilaisuuksissa. Foorumin jälkeen posterit laitettiin myös esille hankkeen nettisivuille. BEMINE päätoimitti Yhdyskuntasuunnittelun erikoisnumeron 3/2018, joka koostui kokonaan hankkeen tutkimusta käsittelevistä artikkeleista ja katsauksista.

Lähteet

- Bäcklund, Pia, Häikiö, Liisa, Leino, Helena & Kanninen, Vesa (2017). Bypassing publicity and transparency for getting things done: between informal and formal planning practices in Finland. *Planning Practice and Research*. <http://dx.doi.org/10.1080/02697459.2017.1378978>.
- Davoudi, S. (2017) Discursive institutionalism and Planning Ideas, in W. Salet (ed.) *Institutions in Action*, Routledge, in press
- Kanninen, V. (2017). Strateginen kaupunkiseutu. Spatiaalinen suunnittelu radikaalina yhteensovittamisena. *Aalto University Doctoral Dissertations 227/2017*.
- Koste, Otto-Wille; Neuvonen, Alekski & Schmidt-Thomé, Kaisa (2018). Kaupungistumisen käännekohdat – skenarioita Suomen kaupungistumisen tulevaisuudesta 2039. *Demos Helsinki*.
- Puustinen, Sari & Mäntysalo, Raine & Karppi, Ilari (toim.) (2016): Strateginen eheyttäminen kaupunkiseuduilla. Näkökulmia kestävän maankäytön ja julkisen talouden kysymyksiin. *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 4/2016*
- Ravetz, J (2017): From ‘smart’ cities to ‘wise’: pathways for intelligent sustainability. In: Bylund, J, (Ed), *Urban Transitions Pathways*, Brussels, JPI-Urban Europe
- Ristimäki, Mika; Tiitu, Maija; Helminen, Ville; Nieminen, Hanna; Rosengren, Katriina; Vihanninjoki, Vesa; Rehunen, Antti; Strandell, Anna; Kotilainen, Anu; Kosonen, Leo;
- Kalenoja, Hanna; Nieminen, Joonas; Niskanen, Suvi; Söderström, Panu (2017): Yhdyskuntarakenteen tulevaisuus kaupunkiseuduilla – Kaupunkikudokset ja vyöhykkeet. *Suomen ympäristökeskuksen raportteja 4/2017*